

MAŠLOVÁ, Tereza, *Rudolf II. v obraze německy psané krásné literatury a dramatu 19. a 20. století*. Diplomová práce PF JU, České Budějovice 2015 (97 s.).

Posudek oponentky:

V posledních letech se beletrie vnímaná jako jedinečný pramen, který odráží a zároveň utváří život v minulosti, stále častěji stává předmětem historického zkoumání. Jako východisko své případové studie si tři tituly německy psané literatury 19. a 20. století zvolila i Tereza Mašlová. Práce s beletrií, která se hlásí se k proudu nové historie, je však z metodologického hlediska velmi obtížná, což se projevilo i na předkládané práci.

V první řadě je nutné zvolit způsob, s nímž se ke studovaným titulům následně přistupuje. Vzhledem ke konstrukci III. – V. kapitoly lze předpokládat, že se Tereza Mašlová přiklonila ke kombinaci analýzy textu samotného a autorské biografie. Částečně se rovněž pokusila o kulturní umístění textu, tedy o charakteristiku doby vzniku a sociální skupiny, k níž náležel autor. Nejlépe se tento záměr zdařil v případě Franze Grillparzera, k jehož osobnosti existuje bohatá německy psaná sekundární literatura; cenné informace o vzniku divadelní hry *Ein Bruderzwist in Habsburg* je možné rovněž získat z jeho deníků. V případě Gustava Meyrinka a Leo Perutze je literatury, která by se věnovala okolnostem vzniku díla a hlavním inspiracím, o poznání méně.

Před samotným rozbořením děl se však diplomantka potřebovala vyrovnat s obrazem, který o osobnosti císaře Rudolfa II., především pak o jeho privátním životě, vytvořila odborná historická literatura. Tomuto tématu je věnováno v diplomové práci nejvíce pozornosti a tvoří základ rozsáhlé a zdařile strukturované druhé kapitoly. Panovníkův obraz v očích odborné veřejnosti korigovaly dle Mašlové především spisy Antona Gindelyho, Jana Bedřicha Nováka, Karla Vocelky, R. J. W. Evanse a Josefa Janáčka, dále pak i některé tituly z oblasti dějin umění. Diplomantka monografii podrobila pečlivému průzkumu, především se věnovala jejich vztahu k předem definovaným kategoriím, které vycházejí z rozšířených stereotypů o osobnosti císaře. Druhá kapitola je velmi zručným, čtivým a jasným přehledem proměn zájmu historiků o osobnost Rudolfa II. a jejich metodologických východisek. Ve vztahu k zadání práce a ke zvoleným beletristickým titulům je však toto vyrovnání se s historiografickým zachycením panovníka problematické. Jen část zvolených titulů vznikla ve stejné době a prostředí jako analyzované romány a divadelní hra, možnost jejich komparace je tedy

omezená. Sporný je rovněž předpoklad obeznámenosti beletristů s odbornou literaturou. U beletrie lze navíc vždy předpokládat konkrétnější a osobnější pojetí než u historiografie, cílem autora je působení na čtenářovy emoce, vytvoření polidštěného obrazu císaře je tedy očekávatelné.

Výsledkem vlastního rozboru vybraných beletristických titulů tak jsou i kvůli jejich značné odlišnosti (příčiny a důvody vzniku, doba a místo vydání, politická situace, zaměření na odlišného recipienta aj.) spíše rekonstrukce způsobu nahlížení jednotlivých děl na císaře Rudolfa II. než odkrytí mezníků v proměně obrazu. Coby východisko budoucí širší syntézy zaměřené na německy psanou krásnou literaturu s tématem osobnosti Rudolfa II. jsou však závěry, které ve své práci Tereza Mašlová přináší, zajímavé.

Práce je psána kultivovaným jazykem a až na výjimky se v ní neobjevují gramatické chyby a překlepy. Tereza Mašlová dokázala i přes metodologickou obtížnost přinést vedle zdařilé a promyšlené kompilace i nové poznatky, cenné jsou zejména její analýzy textu. Práci tudíž doporučuji k obhajobě a vzhledem k výše uvedenému ji hodnotím stupněm

v e l m i d o b ř e .

PhDr. Jitka Rauchová, Ph. D.

České Budějovice 31. ledna 2015